

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 3/5 84).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I bemærkningerne til det lovforslag, fremskridtspartiet har fremsat, er anført, at det ikke mindst er det tragiske fiskerkutterforlis ved Skagen, der har afdækket, at borteblevneloven er for streng over for den borteblevnes pårørende. Det synes således at være de – desværre mange og tragiske – fiskerkutterforlis langs vores vestkyst, der er baggrunden for lovforslaget.

Jeg kan orientere folketingsmedlemmerne om, at der efter den praksis, som skifteretterne følger, ikke er noget problem overhovedet i forhold til lov om borteblevne. Efter de oplysninger, justitsministeriet har indhentet fra udvalgte skifteretter, har man; så langt de pågældende kunne huske tilbage, ikke anvendt lov om borteblevne ved et skibsforlis. I mange tilfælde findes de omkomne jo kort tid efter forliset.

Men findes enkelte af de ombordværende ikke, sker der i praksis det, at skifteretten på grundlag af bl.a. søforhøret afsiger kendelse eller dom om, at den pågældende er død. Skifteretten erklærer herved den pågældende for død typisk på forlisets dato, og de efterladte er herefter stillet som ved alle andre dødsfald. Der opstår slet ikke spørgsmål om at anvende de bestemmelser i lov om borteblevne, som er nævnt i lovforslaget. Jeg kan oplyse, at denne praksis bl.a. blev fulgt ved redningsbåden RF-2's tragiske forlis i Hirtshals.

Jeg kan – det vil jeg gerne pointere over for forslagsstillerne – helt tilslutte mig skifteretternes praksis på dette område. Det forholder sig sådan, at loven om borteblevne kun kan og skal anvendes, når en person er forsvundet – er blevet borte – og ikke, når der er vished for, at den forsvundne er død.

På denne baggrund mener jeg ikke, der kan være behov for de foreslåede ændringer, og jeg vil derfor kun ganske kort kommentere de enkelte forslag om ændringer.

Forslagsstillerne ønsker § 3 ændret, sådan at også en borteblevnes særeje skal kunne administreres af ægtefællen og værgen uden

myndighedernes tilsyn. Jeg er ikke enig i forslaget. Det må nemlig respekteres, at en person har ønsket at få særeje i sit ægteskab, og princippet er helt i overensstemmelse med den forskel, der i øvrigt er i den familie- og arveretlige lovgivning mellem særeje og fælleseje. For så vidt angår alle sædvanlige formuedispositioner kan ægtefællen og værgen handle alene. Ønskes der foretaget dispositioner, der går ud over, hvad der hører til sædvanlig formuebestyrelse, må der indhentes en godkendelse hos statsamtet. Så vidt jeg er orienteret, har det forhold, at der er et vist tilsyn med mere ekstraordinære dispositioner over for den borteblevnes særeje, i praksis ikke givet anledning til særlige problemer.

Endvidere er det foreslået i § 3, stk. 2, at en person, der havde fælles husstand med den borteblevne, skal sidestilles med en ægtefælle. Jeg mener, det ville være uacceptabelt specielt for de borteblevne at skulle acceptere, at en hvilken som helst person, som den forsvundne har haft fælles husstand med, skulle kunne disponere over den pågældendes ejendele.

Endelig foreslås 1 års fristen i borteblevnelovens § 6, stk. 2, ændret til 1 uge, altså fra 1 år til 1 uge. Med den redegørelse, som jeg har givet om området for denne bestemmelse, mener jeg ikke, der er behov for ændringen. Reglen om 1 års fristen anvendes jo netop ikke, hvis der er vished for, at den pågældende er død; den anvendes kun, hvis der er tvivl herom. Hvis der ikke er vished for, at den pågældende er død, bør der gå nogen tid, før man anstændigvis kan erklære, at han er det.

Jeg kan således ikke tilslutte mig de foreslåede ændringer, men jeg vil gerne sige til forslagsstillerne, at jeg bestemt ikke afviser, at der kan være grund til at se på loven om borteblevne personer. Det kan godt være, at nogle af reglerne siden vedtagelsen i sin tid virker mindre hensigtsmæssige i dag.

Jeg kan således nævne, at en af de bestemmelser, som man med rette kunne se nærmere på, er den gældende 10 års frist for afsigelse af dødsformodningsdom. Det er en meget lang frist, og der kunne måske være tale om at forkorte den, uden at man derved kunne sige, at vi udsatte os for en stor risiko for, at der var tale om, at den pågældende ikke var død.